

רצתה לצאת ולשאל בשבילי, משום כך קבורתה בפרשת דרכים, וסוד הדבר הרי בארנו ונתבאר, זה בגלוי וזה בנסתר.

ובא וראה, ששנינו, דמעות רבות שפכה אותה לאה הצדקת כדי להיות חלקו של יעקב ולא של אותו עשו הרשע. והינו מה ששנינו, כל אדם ששופך דמעות לפני הקדוש ברוך הוא, אף על גב שנגזר עליו ענש - הוא יקרע, ולא יוכל אותו ענש לשלט בו. מנין לנו. מלאה, שהרי נגזר על לאה להיות חלקו של עשו, היא בבקשתה הקדימה ליעקב ולא נתנה לעשו.

אמר רבי חייא, ושכבתי עם אבתי. רבי יצחק פתח ואמר, (קהלת א) מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמל תחת השמש. בכמה מקומות נתבאר שהסתפלנו בדברי שלמה ונראה שדבריו סתומים, אבל כל דברי שלמה, כלם נקראו בחכמה.

ששנינו, כתוב ותרב חכמת שלמה. בימי שלמה הפלף עמדה הלבנה בשלמות, והיינו שכתוב (מלכים א ה) ותרב חכמת שלמה מחכמת כל בני קדם. שם שנינו, מי הם בני קדם? הרי פרשוה, אבל חכמת בני קדם היא חכמה שירשו מאברהם.

ששנינו, כתוב (בראשית כה) ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק. מה זה את כל אשר לו? זו חכמה עליונה שהיה יודע בשם הקדוש של הקדוש ברוך הוא. ומשמע את, את כל אשר לו - שהיה שלו. כמו ששנינו, באותה פת שהיתה לאברהם, ובכל שמה.

לאתקברא עמיה. רחל דלא בעאת למיפק ולמשאל בהדיה, בגין כך קבורתה בפרשת אורחין. ורזא דמלה, הא אוקימנא ואתמר, דא באתגליא, ודא באתפסא.

והא חזי, דתניא, דמעין סגיאיין שדיאת ההיא צדקת לאה, בגין למהוי חולקיה דיעקב, ולא בההוא רשע דעשו. והיינו דתנינן, כל בר נש דאושיד דמעין קמיה דקדשא בריך הוא, אף על גב דאתגזר עליה עונשא, יתקרע, ולא יכיל ההוא עונשא לשלטאה ביה. מנלן, מלאה, דהא לאה אתגזר למהוי חולקא דעשו, והיא בכעוּתא אקדימת ליה ליעקב, ולא אתייהיבת ליה לעשו.

אמר רבי חייא, ושכבתי עם אבותי וגו'. רבי יצחק פתח ואמר, (קהלת א) מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמל תחת השמש. בכמה אתר אתמר דאסתפלנא במלוי דשלמה ואתחזי מלוי סתימין, אבל פלהו מלי דשלמה, פלהו אקרון בחכמתא.

דתניא פתיב, (מלכים א ה) ותרב חכמת שלמה, ביומוי דשלמה מלפא, קיימא סיהרא באשלמותא. והיינו דכתיב, ותרב חכמת שלמה מחכמת כל בני קדם. תמן תנינן, מאן אינון בני קדם, הא אוקמוה. אבל חכמת בני קדם, היא חכמתא דירתו מאברהם.

דתניא פתיב, (בראשית כה) ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק. מאי את כל אשר לו. דא חכמתא עלאה דהוה ידע בשמא קדישא דקדשא בריך הוא, ומשמע את כל אשר לו, דהוה דיליה. פדתנינן בההיא פת דהות ליה לאברהם, ובכל שמה.

דמות ליה לאברהם, ובכל

וְרַבְנֵי הַפִּילֹגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם
נָתַן אַבְרָהָם מִתַּנְתּוֹ וְגו'. שְׁנַתָּן
לָהֶם דְּבָרִים יְדוּעִים בְּפִתְרִים
הַתַּחְתּוּנִים. וּבְאִזְזָה מְקוֹם הַשֶּׁרָה
אוֹתָם? אֵל אֶרֶץ קָדֶם, וּמִשָּׁם
יָרְשׁוּ בְנֵי קָדֶם חֲכָמָה, וְהֵינּוּ
שְׁפָתוֹב מִחֲכָמַת כָּל בְּנֵי קָדֶם.

שְׁנִינּוּ, יוֹם אֶחָד הָיָה בָּא רַבִּי
שְׁמַעוֹן מִקְפּוּטְקִיָּא לְלוֹד, וְהָיָה
עִמּוֹ רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי
אַבָּא הָיָה עֵיף וְרַץ אַחֲרֵי רַבִּי
שְׁמַעוֹן, שֶׁהָיָה רוֹכֵב. אָמַר רַבִּי
אַבָּא, וְדָאִי (הוֹשַׁע יֵא) אַחֲרֵי ה' יִלְכוּ
כְּאַרְיֵה יִשְׂאָג.

יָרַד רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לוֹ, וְדָאִי
כְּתוּב (דְּבָרִים ט) וְאַשְׁבֵּב בְּהָר
אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה.
וְדָאִי שְׁחֲכָמָה לֹא מִתְיַשְׁבֵּת אֲלֵא
כְּשֶׁאֲדָם יוֹשֵׁב וְלֹא הוֹלֵךְ, אֲלֵא
עוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ אֵת
הַדְּבָרִים עַל מַה כְּתוּב וְאַשְׁבֵּב.
עֲכָשׁוּ בְּמִנוּחָה הַדְּבָר תְּלוּי.
יִשְׁבּוּ.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, כְּתוּב וְתַרְב
חֲכָמַת שְׁלֵמָה מִחֲכָמַת כָּל בְּנֵי
קָדֶם וּמְכַל חֲכָמַת מִצְרַיִם. מַה
הִיא חֲכָמַת שְׁלֵמָה, וּמַה הִיא
חֲכָמַת מִצְרַיִם, וּמַה הִיא חֲכָמַת
כָּל בְּנֵי קָדֶם? אָמַר לוֹ, בֹּא רְאֵה,
בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת פְּרֻשׁוּהָ בְּאוֹתוֹ
שֵׁם. שֶׁהִלְכָנָה כְּשֶׁמִּתְבָּרְכַת
מִהַפֵּל כְּתוּב וְתַרְב, בְּיַמֵּי שְׁלֵמָה,
שֶׁהִתְבָּרְתָה וְהִתְבָּרְכָה וְעִמְדָה
בְּשְׁלָמוֹת.

וְשְׁנִינּוּ, אֵלֶּף הָרִים מִתְנַדְּלִים
לְפָנֶיהָ, וְכֹלָם הָיוּ לְפָנֶיהָ שְׂאִיבָה
אַחַת, וְאֵלֶּף נְהוֹרוֹת גְּדוֹלִים לָהּ,
וְגוֹמְעֵת אֵת כָּלָם בְּגִמְעָה אַחַת.
צְפָרְנִיָּה אוֹחוֹזוֹת בְּאֵלֶּף וְשִׁבְעִים
עֲבָרִים. יְדִיָּה אַחוֹזוֹת לְעֶשְׂרִים
וְאַרְבָּעָה [חֲמִשָּׁה] אֵלֶּף עֲבָרִים, אֵין
יוֹצֵא מִמֶּנָּה לְצַד זֶה, וְאֵין יוֹצֵא
מִמֶּנָּה לְצַד אַחֵר. כִּמָּה וְכִמָּה
אַלְפֵי מַגְנִים אַחוֹזִים בְּשַׁעֲרֹתֶיהָ.

וְרַבְנֵי הַפִּילֹגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם
מִתַּנְתּוֹ וְגו'. דְּיֵהֵב לְהוֹ מִלִּין יְדִיעָאן,
בְּכַתְרִין תְּפִאִין, וּבְכָאן אֲתֵר אֲשֶׁרִי לוֹן, אֵל
אֶרֶץ קָדֶם. וּמִתְמָן יָרִיתוּ בְנֵי קָדֶם חֲכָמַתָּא,
וְהֵינּוּ דְכְּתִיב מִחֲכָמַת כָּל בְּנֵי קָדֶם.

תַּאנָּא, יוֹמָא חַד הוּוּה אֲתֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן
מִקְפּוּטְקִיָּא לְלוֹד, וְהוּוּה עֲמִיָּה רַבִּי
אַבָּא וְרַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי אַבָּא הוּוּה לְאִי, וְהוּוּה
רְהִיט אַבְתְּרִיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן דְּהוּוּה רְכִיב. אָמַר
רַבִּי אַבָּא, וְדָאִי (הוֹשַׁע יֵא) אַחֲרֵי ה' יִלְכוּ כְּאַרְיֵה
יִשְׂאָג.

נַחַת רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לֵיהּ, וְדָאִי כְּתִיב,
(דְּבָרִים ט) וְאַשְׁבֵּב בְּהָר אַרְבָּעִים יוֹם
וְאַרְבָּעִים לַיְלָה, וְדָאִי חֲכָמַתָּא לֹא מִתְיַשְׁבָּא,
אֲלֵא כַד בַּר נֶשׁ יְתִיב וְלֹא אֲזִיל, אֲלֵא קָאִים
בְּקִיּוּמִיָּה. וְהָא אוֹקִימָנָא מְלִי עַל מַה כְּתִיב
וְאַשְׁבֵּב. הַשְׁתָּא בְּנִיחָא תְּלִיָּא מִלְתָּא. יְתַבּוּ.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, כְּתִיב וְתַרְב חֲכָמַת שְׁלֵמָה
מִחֲכָמַת כָּל בְּנֵי קָדֶם וּמְכַל חֲכָמַת
מִצְרַיִם. מָאִי הִיא חֲכָמַת שְׁלֵמָה וּמָאִי הִיא
חֲכָמַת מִצְרַיִם וּמָאִי הִיא חֲכָמַת כָּל בְּנֵי קָדֶם.
אָמַר לֵיהּ, תָּא חֲזִי, בְּכַמָּה אֲתֵר אוֹקִימוּהָ
בְּהוּוּא שְׁמָא, דְּסִיְהָרָא כַד אֲתַבְּרָכָא מְכַלָּא,
כְּתִיב וְתַרְב. בְּיוֹמוֹי דְשְׁלֵמָה, דְאֲתַבְּרִיָּאת
וְאֲתַבְּרַכַת וְקִיָּמָא בְּאַשְׁלָמוֹתָא.

וְתַנְיָנָן, אֵלֶּף טוּרִין מִתְרַבְּרִין קַמָּה, וְכֹלָהוּ
נְשִׁיבָא חַד הוּוּ לְקַמָּה. אֵלֶּף נְהָרִין
סְגִיָּאִין לָהּ, וּבְגִמְעָה חֲדָא גְּמִעָא לוֹן.

טוּפְרָהָא מֵאַחֲדָא לְאֵלֶּף וְשִׁבְעִין עֵיבֵר. (דף רכג
ע"ב) יְדֵהָ אַחֲדָן לְאַרְבַּע וְעֶשְׂרִין [חֲמִשָּׁה] אֵלֶּף
עֵיבֵר, לִית דְּנִפְיָק מִנָּה לְסִטֵּר הָאִי, וְלִית
דְּנִפְיָק מִנָּה לְסִטֵּר אַחֲרָא. כִּמָּה וְכִמָּה אֵלֶּף
תְּרִיסִין, מִתַּאחֲדִין בְּשַׁעֲרָהָא.